Tweede Kamer der Staten-Generaal 2

Vergaderjaar 2014–2015

31 066 Belastingdienst

Nr. 248

VERSLAG VAN EEN ALGEMEEN OVERLEG

Vastgesteld 4 augustus 2015

De vaste commissie voor Financiën heeft op 10 juni 2015 overleg gevoerd met Staatssecretaris Wiebes van Financiën over:

- **de brief van de Staatssecretaris van Financiën van 18 december 2014 inzake de Stroomlijning invorderingsregelgeving belastingen en vereenvoudiging formeel verkeer Belastingdienst (Kamerstuk 31 066, nr. 226);**
- **de brief van de Staatssecretaris van Financiën van 23 januari 2015 inzake de Voorlopige aanslag 2015 (Kamerstuk 31 066, nr. 227);**
- **de brief van de Staatssecretaris van Financiën van 2 februari 2015 inzake de Informatieverstrekking over rulings (Kamerstuk 31 066, nr. 228);**
- **de brief van de Staatssecretaris van Financiën van 13 mei 2015 houdende Informatie betreffende de capaciteit invordering Belastingdienst (Kamerstuk 31 066, nr. 235).**

Van dit overleg brengt de commissie bijgaand geredigeerd woordelijk verslag uit.

De voorzitter van de vaste commissie voor Financiën,
Duisenberg

De griffier van de vaste commissie voor Financiën,
Berck

kst-31066-248
ISSN 0921 - 7371
’s-Gravenhage 2015

Voorzitter: Duisenberg
Griffier: Van den Eeden

Aanwezig zijn zeven leden der Kamer, te weten: Bashir, Duisenberg, Van Dijck, Groot, Neppérus, Ronnes, en Van Vliet

en Staatssecretaris Wiebes van Financiën, die vergezeld is van enkele ambtenaren van zijn ministerie.

Aanvang 14.00 uur.

De **voorzitter**: Ik open dit algemeen overleg over formeel recht en invordering. Ik heet de Staatssecretaris en zijn ondersteuning van harte welkom. Ook de Kamerleden heet ik van harte welkom, in het bijzonder de heer Ronnes die nieuw is in deze commissie.
Ik stel voor een spreektijd van vijf minuten te hanteren, maar als het korter kan, is dat plezierig.

De heer **Van Vliet** (Van Vliet): Voorzitter. De agenda voor dit algemeen overleg is overzichtelijk, om niet te zeggen beperkt. Toen ik dit algemeen overleg aanvroeg, stond mij eigenlijk voor ogen dat de Kamer eens een brede discussie zou voeren over het formeel recht zoals vervat in de Algemene wet inzake rijksbelastingen. Misschien kunnen wij dit in een later stadium nog via een ander debat oppakken. Deze agenda richt zich vooral op de invordering en inning van belastingen. Ik zal mij daar netjes aan houden.
De brief over de stroomlijning van de invordering heb ik voor kennisgeving aangenomen. De plannen die daarin worden geschilderd, hebben mijn goedkeuring. Het zijn goede plannen om de invordering in elkaar te schuiven, ook voor wat betreft de toeslagschulden.
Mijn eerste vraag heeft betrekking op de brief inzake de informatieverstrekking over rulings. Mijn complimenten voor die brief die helder, strak en duidelijk is. Ik heb een vraag over een van de handige voorbeelden die erbij zijn gevoegd van wat er zoal wordt voorgelegd aan de ruling unit in Rotterdam. Ik neem het voorbeeld over de beloning voor functies, gelopen risicos en gebruikte activa. Ik weet uit eigen ervaring dat het bij grensoverschrijdende acties altijd een heet hangijzer is om op arm's-length te blijven binnen een concern. Dan wil je natuurlijk weten of de fiscale autoriteiten de door jou bepaalde interne verrekenprijzen ook accepteren. Het is ideaal om zon casus voor te leggen aan Rotterdam. In hoeverre wordt de zekerheid dat je interne verrekenprijzen at arm's-length zijn tegenwoordig afgestemd met de fiscale autoriteiten van landen waarmee je als concern die transacties doet? Als je de Nederlandse zekerheid hebt, hoeveel zekerheid heb je dan als belastingplichtige dat je verrekenprijzen ook in bijvoorbeeld Duitsland als at arm's-length worden gezien? Wil de Staatssecretaris daar wat nader op ingaan?
Mijn volgende vraag gaat over de brief van de Staatssecretaris over de invorderingscapaciteit. Hij noemt daarin twee concrete getallen, namelijk 1.986 fte waarvan 311 deurwaarders. Ik kan niet bepalen of dit ruim is of juist niet, om alle invorderingsklussen te kunnen aanpakken. In het stuk is sprake van «dynamisch monitoren». Kan de Staatssecretaris in een paar zinnen schetsen wat dit inhoudt? De brief waarin dit begrip wordt genoemd, is erg kort. Ik weet zelf eerlijk gezegd niet wat dynamisch monitoren inhoudt; ik ken alleen de praktijk van jaren geleden. Als je een dwangbevel kreeg en je betaalde niet, dan kwam de belastingdeurwaarder aan de deur.
In samenhang hiermee heb ik ook nog een principiële vraag. Ik krijg iedere keer signalen van de Algemene Vereniging van Belastingdeurwaarders (AVB), dit keer ook. Ik meen dat wij die geluiden serieus moeten nemen. De leden van de vereniging weten er alles van en ik neem aan dat zij niet

fantaseren. Zij zeggen dat dynamisch monitoren erg gemakkelijk wordt geschetst als een ideale manier om geld binnen te harken terwijl er geen cijfers zijn die onderbouwen dat dit een effectieve methode is. Zij zeggen zelfs dat de achterstanden in de inning weer groter lijken te worden. Wat kan de Staatssecretaris hieraan toevoegen?
Een andere vraag hierover heb ik eerder aan zijn voorganger gesteld, maar het antwoord erop is mij niet duidelijk. Zijn er bedragen in Nederland waarboven of waaronder niet wordt ingevorderd? Is er een soort intern bepaalde vrijgestelde voet van bedragen die men laat lopen? Als dit het geval is – en ik krijg daar regelmatig signalen van – dan zou ik dat een zeer kwalijke zaak vinden. Het schept precedenten waar mensen op kunnen gaan sturen om uiteindelijk niet te hoeven betalen aan de Belastingdienst. Wil de Staatssecretaris hier nog op ingaan?
Zijn er nog plannen om naast het stroomlijnen van de invordering, ook nog te kijken naar een update of modernisering van artikelen in de Algemene wet inzake rijksbelastingen of acht de Staatssecretaris dat niet nodig?

Mevrouw **Neppérus** (VVD): Voorzitter. Net als de heer Van Vliet acht ik het van belang om toch met een zekere regelmaat te spreken over invordering en formeel recht. Misschien moeten wij dit aan de orde stellen als er meerdere thema's op de agenda staan. Het zijn onderwerpen die bij belastingwetgeving en de belastingpraktijk horen.
Het is een prima gedachte om de invorderingsregels van toeslagen en belastingen te harmoniseren. Ik had dit graag al eerder gezien, dus vooral doen!
Wij hebben vorige week tijdens een algemeen overleg ook al gesproken over de rulingpraktijk. Het is naar mijn mening een normaal instrument om te gebruiken. Een briefing aan de Kamer over de vraag hoe dit in het algemeen werkt, vind ik uitstekend. Ik zal daar ook altijd bij zijn, maar wij mogen niet voor belastinginspecteur spelen, want daar zijn uitstekende mensen voor.
Dan het punt van de invordering. Ik zeg altijd: heffen is één ding, maar innen is twee. Ik heb de notitie gelezen en ik richt mij nu vooral op de passages over dynamisch werken en de verhaalsmogelijkheden. Is er naast het geheel automatisch en dynamisch werken ook nog de mogelijkheid dat een invorderaar praat met mensen en deurwaarders? Betekent de passage over verhaalsmogelijkheden dat het voor mensen gemakkelijker wordt om van de deurwaarder af te komen als zij maar tijdig dingen weg doen? Hoe gaat het dan met het oninbaar lijden van posten?

De heer **Groot** (PvdA): Voorzitter. Wij hebben voor de verandering een redelijk overzichtelijke agenda. Ik vraag aandacht voor drie punten: het invorderingsregime, het aangifteproces 2015 en de rulingpraktijk.
Ik begin met het invorderingsregime. Het is goed dat er een harmoniseringsslag wordt gemaakt op het gebied van de invordering van belastingschulden en toeslagen. Het is ook mooi dat de regels daardoor duidelijker worden, er nog maar één betalingsregeling komt en het berichtenverkeer met de Belastingdienst kan afnemen. Ik maak mij echter zorgen over de rechtsbescherming van burgers bij het treffen van betalingsregelingen. Burgers kunnen nu nog bezwaar maken bij de directeur van de Belastingdienst. Dat is vrij eenvoudig en dat leidt vaak tot herziening van de betalingsregeling. Ik begrijp dat daarvoor nu de gang naar de rechter in de plaats komt. Werpt dit niet een veel hogere, zo niet onneembare drempel op voor de burger die bezwaar wil maken tegen zo'n betalingsregeling? Wat bedoelt de Staatssecretaris in dit verband met de zinsnede «waar mogelijk en passend»? Waar past het wel en waar past het niet? Wanneer ontvangt de Kamer het wetsvoorstel waarin dit wordt geregeld?

Wij hebben in het verleden vragen gesteld over de invordering van kleine bedragen, omdat de indruk bestond dat men bedragen onder de € 500 te laag vond om daar achteraan te gaan. Die vragen zijn beantwoord door de ambtsvoorganger van Staatssecretaris Wiebes. Hij heeft de Kamer bezworen dat dit niet het geval is en dat invordering invordering is, ook bij kleine bedragen. Ik krijg daarvan graag een bevestiging van de Staatssecretaris.
Ik kom nu op het aangifteproces 2015. Het was natuurlijk vervelend dat mensen dit jaar de naheffing over 2014 moesten betalen en tegelijk de voorlopige aanslag over 2015. Gelukkig draait dit volgend jaar weer om en ik denk dat de pijn nu geleden is. Hoe staat het met de afwikkeling van de aangifte 2015? Lukt het nog steeds om mensen die voor 15 april een formulier hebben ingevuld, voor 1 juli hun geld terug te geven dan wel een naheffingsaanslag op te leggen? Hoe staat het ervoor in het lopende traject?
Wij hebben vorige week al uitgebreid gesproken over de rulings. In uitzonderlijke gevallen lijkt mij een vertrouwelijke briefing voor herhaling vatbaar, want daarmee wordt veel onduidelijkheid weggenomen en kan mythevorming worden bestreden. Als het nodig is, kan dit selectief nog een keer gebeuren. Ik meen dat er ook heel vertrouwelijk met de informatie is omgegaan. Vorige keer hadden wij de kwestie Starbucks. Er zijn veel schandaalverhalen verschenen over winstdrainage door kunstmatige royaltybetalingen naar ver gelegen oorden. Ik begrijp dat het daar in Nederland niet om gaat. Dit werd in de briefing duidelijk, maar ook al uit de openbare stukken. Het gaat hier alleen om een dispuut over de winstbepaling van de koffiebranderij in Nederland en dus eigenlijk om een kleine kwestie. Gezien de gevoeligheid van het proces van Base Erosion and Profit Shifting (BEPS) en van Europa, hoor ik graag van de Staatssecretaris hoe het onderzoek van de Europese Commissie naar Starbucks verloopt. Verwacht hij dat er snel een uitkomst zal komen? Heeft hij nog steeds vertrouwen in een goede afloop hiervan?

De heer **Van Vliet** (Van Vliet): Waar zoeken wij de afbakening bij dat incidenteel overgaan tot besloten en technische briefings over rulings van belastingplichtigen? Vindt de heer Groot het verstandig dat bekend is dat er een briefing komt over een met name genoemde belastingplichtige? Hoe ver mag dit gaan?

De heer **Groot** (PvdA): Als een zaak in de publiciteit opspeelt en wij kunnen er als politiek niet meer omheen, kan het verstandig zijn dat wij daar op vertrouwelijke basis iets meer beeld en geluid bij krijgen in een briefing, maar ik wil er geen gewoonte van maken. Natuurlijk geldt hier artikel 67 van de Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen (Awir). Ik denk dat wij dit van geval tot geval moeten bekijken.

De heer **Van Vliet** (Van Vliet): Dat is een geruststellende opmerking. Wij zijn het eens.

De **voorzitter**: Als je spreekt over zo'n casus, raak je al snel aan de scheidslijn tussen wat publiek bekend is en wat je tijdens zo'n briefing hoort. Wij moeten zuinig zijn met dit instrument. Een beslissing van geval tot geval is een goede terughoudende houding.

De heer **Ronnes** (CDA): Voorzitter. Hartelijk dank voor de woorden van welkom.
Ik zal mij in mijn bijdrage richten op drie onderwerpen: de voorlopige aangifte 2015, de strafbaarstelling bij een onjuiste voorlopige aangifte en het boetebeleid in het algemeen.
Ik begin met de voorlopige aangifte. Veel mensen moeten dit jaar zowel de aanslag 2014 als de voorlopige aanslag 2015 betalen. De Belasting-

dienst maakt dit jaar een inhaalslag. Twee miljoen mensen krijgen een voorlopige aanslag over 2015 terwijl dat in 2014 nog 1,5 miljoen waren. Dit jaar moeten dus 500.000 mensen meer, dubbel betalen. De Staatssecretaris schrijft dat dit geen probleem is vanwege het generieke uitstel van vier maanden en de betalingstermijn van elf maanden van de voorlopige aanslag. Mijn fractie heeft hierover veel e-mails ontvangen. Het gaat dan bijvoorbeeld over belastingplichtigen met een klein pensioen die ieder jaar bij de aangifte moeten bijbetalen of om mensen die nog aan het betalen zijn over 2011, 2012 of 2013. In deze gevallen zijn dubbele lasten die of in 2015 of in 2016 vallen, moeilijk te dragen. Ik vraag de Staatssecretaris hierop te reageren.
Dan de strafbaarstelling van onjuiste voorlopige aangiften. Mensen die dit jaar niet in staat zijn om de voorlopige aanslag te betalen, kunnen de voorlopige aanslag niet meer stopzetten of matigen, want dit is sinds 2014 strafbaar, ook al betaal je de definitieve aanslag op tijd. Het is vaak niet de bedoeling om met opzet een onjuiste voorlopige aangifte in te dienen, maar wij krijgen signalen dat goedwillende burgers bang zijn om het verkeerd te doen. De voorlopige aangifte is immers maar een schatting, maar een te hoge voorlopige aangifte is ook een onjuiste aangifte en dus strafbaar. Daarom stel ik de volgende vragen aan de Staatssecretaris. Is de belastingplichtige die een aftrekpost van € 5.000 verwacht maar voor de zekerheid een aftrekpost van € 3.000 opvoert, strafbaar? Moet een ondernemer met een wisselend inkomen voor iedere nieuwe grote opdracht en dus een stijging van het inkomen, een nieuwe voorlopige aangifte indienen? Klopt het dat bij een ondernemer die zorg- en huurtoeslag krijgt, een wijziging van het inkomen al snel tot acht brieven van de Belastingdienst leidt? Klopt het dat je voor de inkomstenbelasting een ander inkomen kan schatten dan voor de toeslagen? Zo ja, waarom kan dit? Acht de Staatssecretaris dit wenselijk?
Tot slot vraag ik aandacht voor het boetebeleid in het algemeen. De fiscaliteit kent zeer veel boetes. Ik vraag mij af of de Belastingdienst met zijn boetebeleid de grote vissen vangt of toch vooral de belastingplichtigen die per ongeluk een fout hebben gemaakt. Ik geef twee voorbeelden, niet om een reactie te krijgen op die incidenten, maar om een beeld te schetsen van de gang van zaken in de praktijk. Een ondernemer betaalt al tien jaar de door hem verschuldigde belasting en is nooit te laat. Dan betaalt hij een keer de btw één dag te laat en meteen ligt er een boete van € 500 op de mat. Een andere ondernemer komt erachter dat hij per ongeluk het verkeerde btw-percentage in de aangifte heeft gebruikt. Hij meldt dit netjes aan de Belastingdienst en dient een suppletieaangifte in, maar direct daarna ontvangt hij een boete van € 4.000. Deze ondernemers zien tegelijkertijd dat mensen die jaren met zwart geld in Zwitserland met opzet de belasting hebben ontdoken, nul komma nul boete krijgen als zij op het juiste moment inkeren. Dit doet de belastingmoraal geen goed. Hoe ziet de Staatssecretaris de verhouding tussen de verschillende boetes die de Belastingdienst nu oplegt? Als de Staatssecretaris deze vraag nu niet kan beantwoorden, kan hij dat wellicht schriftelijk doen.

De heer **Tony van Dijck** (PVV): Voorzitter. De harmonisatie is wat ons betreft een goede zaak. Dit had al eerder kunnen gebeuren. Waarom geldt voor bijvoorbeeld de invordering van toeslagen door de Belastingdienst op basis van de Awir een milder regime? Is daar bewust voor gekozen? Wanneer zal het proces van harmonisatie voltooid zijn? Hoe zien het stappenplan en de marsroute eruit? Volgens mij is er een lange weg te gaan. Belastingen zijn ingewikkeld en er zijn verschillende invorderingsinstanties. Worden die andere invorderingsinstanties, zoals de gerechtsdeurwaarders en het Centraal Justitieel Incassobureau, ook meegenomen in de harmonisatieslag?
Ik ondersteun het doel van de voorlopige aanslag om de belastingen zo veel mogelijk te laten samenvallen met inkomsten ter voorkoming van

verrassingen bij de definitieve aanslag. Net als de heer Groot vraag ik echter waarom nu een half miljoen mensen meer een voorlopige aanslag krijgen. Hoe kan dit worden verklaard? Heeft dit te maken met de automatiseringsblunder van vorig jaar waardoor de inkomensafhankelijke algemene heffingskorting niet op tijd werd ingevoerd? Zijn mensen daarop voorbereid? Ik ontvang e-mails van mensen die schrijven dat zij nog nooit een voorlopige aanslag hebben gekregen, maar er nu opeens wel een krijgen. Zij behoren natuurlijk bij die half miljoen mensen. Heeft de Staatssecretaris een zekere coulance tegenover deze mensen? Hoe gaat hij met die groep om? Het is eigenlijk zijn grove fout geweest waardoor die mensen nu een voorlopige aanslag krijgen.
De capaciteit invordering is 2.000 fte en 311 deurwaarders. Is het veel of is het weinig: 2.000 fte voor de invordering op 30.000 mensen die bij de Belastingdienst werken? Hoe is dat in andere landen? Is er een referentiekader? Ik heb geen idee. Mij bereiken echter wel berichten dat er toch veel geld blijft liggen. In de halfjaarrapportage kwam naar voren dat 0,6% van de belastingen en premies als oninbaar wordt bestempeld. 0,6% lijkt niet zo veel, maar het is wel 1,5 miljard euro. Dit bedrag blijft dus oninbaar op de plank liggen. In 2010 was het zelfs 2,5 miljard. Wat doet dit met de belastingmoraal? Plukt de Staatssecretaris alleen het laaghangend fruit dat gemakkelijk, liefst geautomatiseerd is te innen? Welke inspanning pleegt hij om die 1,5 miljard en die 2,5 miljard van 2010 toch te innen? Zijn er voldoende deurwaarders? Het begrip «dynamisch monitoren» klinkt mij in de oren alsof er achterover leunend in een stoel wordt gekeken of er verhaalsmogelijkheden zijn en die worden dan gemonitord. Gaan de deurwaarders ook werkelijk langs de deur om te bekijken of er verhaalsmogelijkheden zijn of wordt dit tegenwoordig vooral achter een scherm bepaald? Zijn het echte deurwaarders of meer bureautafelbewaarders? Dat laatste moeten wij zien te voorkomen.
Ook komt de vraag op of de Belastingdienst wel voldoende bevoegdheden heeft om echte notoire wanbetalers aan te pakken. Kan bijvoorbeeld de afgifte van een paspoort, een vergunning of een uitkering worden geweigerd als je nog een belastingschuld hebt? Kijkt de douane op Schiphol of er nog een belastingschuld openstaat? Of komen mensen er gewoon mee weg als zij de belasting niet betalen? Krijgen zij geen deurwaarder aan de deur? Kijken de Staatssecretaris en de Belastingdienst alleen op een computerscherm of er nog verhaalsmogelijkheden zijn? Deze wanbetalers worden dynamisch gemonitord. Worden zij verder met rust gelaten? Wij konden het net weer lezen in de Telegraaf: de politiek is te soft. Wij moeten criminelen en de maffia veel meer aanpakken; dit geldt ook voor de Belastingdienst. Je ziet criminelen met dikke auto's, huizen en vakanties die op naam staan van anderen en ze komen daarmee weg. Ik zou graag zien dat er een agressief beleid wordt gevoerd om die criminelen te pakken.
Wij hebben een goede brief ontvangen over de rulingpraktijk. Ik ben blij dat de Algemene Rekenkamer, de OESO en de Europese Commissie onze rulings hebben getoetst en dat wij die toets hebben doorstaan. Daar is verder niets illegaals aan. Wij moeten ervoor waken dat wij straks onder druk van Europa onze mooie rulingpraktijk om zeep helpen, doordat wij voor niets verdacht worden gemaakt.

De heer **Bashir** (SP): Voorzitter. Ik heb gehoord dat er een akkoord is over de belastinghervorming. De Staatssecretaris wil snel met de oppositie om de tafel. Wij zitten hier nu aan tafel. Daarom nodig ik hem uit om ons te vertellen wat hij te vertellen heeft.
De Staatssecretaris schrijft dat het invorderingsregime bij de toeslagen milder is dan bij de belastingen. Kan hij uitleggen wat het verschil is? Mag ik ervan uitgaan dat de Staatssecretaris die mildheid wil laten voortbestaan na de harmonisatie?

Hij schrijft dat hij een moderniseringsslag wil maken door de rechtsingang via de directeur te vervangen door een rechtsingang bij een onafhankelijke rechter. Wil de Staatssecretaris daar iets concreter op ingaan? Moet een burger bij een geschil over betalingsregelingen straks veel sneller naar de rechter? Ik ben van mening dat een burger waar mogelijk zijn problemen bij de Belastingdienst moet kunnen oplossen en niet steeds naar de rechter hoeft te gaan om zijn recht te halen. Kan de Staatssecretaris dit waarborgen?

De heer **Van Vliet** (Van Vliet): De heer Bashir vraagt of de mildheid blijft bestaan. Wat bedoelt hij daarmee, want als je schulden hebt, moet je toch gewoon lappen?

De heer **Bashir** (SP): Als er schulden zijn, dan moeten die worden betaald. Iedereen moet zijn belastingschulden betalen, maar bij toeslagen wordt daarmee blijkbaar anders omgegaan. De Staatssecretaris schrijft over mildheid. Ik neem aan dat dit positief is, in ieder geval voor de manier waarop mensen worden benaderd. Hij kan daar nu wellicht wat nader op ingaan. Ik wil liever een milder invorderingsregime dan een agressief regime waarmee je helemaal niets ophaalt.

De heer **Van Vliet** (Van Vliet): Ik wacht het antwoord van de Staatssecretaris af, want ik ben nu even in verwarring.

De heer **Bashir** (SP): Ik ben ook in verwarring en daarom stel ik deze vraag.
De Staatssecretaris gaat in zijn brief ook in op ETPM dat was bedoeld om het massale inningproces geautomatiseerd te ondersteunen. Met het oog daarop zijn er mensen wegbezuinigd bij Rijksincasso. Is het in deze volgorde verlopen? Wat zijn de gevolgen hiervan voor Rijksincasso?
Ik steun de lijn om zo veel mogelijk zaken elektronisch te laten verlopen, maar mensen die, om welke reden dan ook, hun berichtenverkeer niet elektronisch kunnen doen, moeten de mogelijkheid houden om een brief te schrijven of een aangifte op papier te doen zoals nu ook het geval is. Ik denk dan met name aan ouderen die niet zeker genoeg zijn op het internet of hiermee niet hebben leren omgaan. Wil de Staatssecretaris toezeggen dat zij niet worden verplicht om hun zaken met de Belastingdienst uit te besteden en dat zij voor hun aangiften en dergelijke papier kunnen blijven gebruiken? Welke groepen staan hem voor ogen bij de uitzondering op de plicht tot digitale communicatie?
De papieren uitnodiging voor het doen van aangifte zal volgend jaar vervallen. Ik dring erop aan dat de mensen die ik zojuist noemde, hiervan worden uitgezonderd. Is de Staatssecretaris daartoe bereid?
Een half miljoen mensen die niet eerder een voorlopige aanslag hebben gekregen, hebben die dit jaar wel ontvangen. Dit leidde tot veel klachten, ook in mijn e-mailbox. Kan de Staatssecretaris verklaren waarom zo veel mensen verrast werden door die voorlopige aanslag? Voor die aanslag is uitgegaan van de gegevens over 2013, maar veel mensen hebben inmiddels een ander inkomen of hogere dan wel lagere aftrekposten. Zal dit niet een nieuw probleem creëren voor de Belastingdienst en dus ook weer veel meer werk om al die zaken te herstellen? Kon dit niet op een andere manier?
De Staatssecretaris schrijft in zijn brief over de invordering dat er 311 deurwaarders zijn. Hoe heeft dit aantal zich de laatste jaren ontwikkeld? Hoe heeft het aantal dossiers zich ontwikkeld dat door deurwaarders moet worden afgehandeld? De Staatssecretaris schrijft over dynamisch monitoren. Wil hij dit toelichten? Nu kunnen mensen die een belastingschuld hebben en niet betalen, uiteindelijk worden bezocht door een deurwaarder. Blijft die werkwijze in het nieuwe systeem bestaan? Wat vinden de belastingdeurwaarders van dynamisch monitoren? Staan zij

hierachter? Ik heb begrepen dat de Algemene Vereniging van Deurwaarders dynamisch monitoren een systeem voor oninbaar lijden heeft genoemd, omdat in lang niet alle gevallen een deurwaarder langskomt. Hoe denkt de Staatssecretaris hierover? Is hij het ermee eens dat hij de belastingdeurwaarders blijkbaar nog niet achter zich heeft? Wat doet hij met de conclusies van de deurwaarders?

De **voorzitter**: Hiermee is een einde gekomen aan de eerste termijn van de zijde van de Kamer. Wij schorsen iets langer dan gebruikelijk.

De vergadering wordt van 14.30 tot 14.50 uur geschorst.

Staatssecretaris **Wiebes**: Voorzitter. Ik dank de leden voor deze breedheid aan vragen. De ervaring leert dat als je de agenda korter maakt, dit niet noodzakelijkerwijs betekent dat het overleg minder breed wordt.
De heer Van Vliet heeft gevraagd hoe het zit met rulings, bijvoorbeeld op het terrein van verrekenprijzen. Dat zijn grensoverschrijdende zaken en hij vraagt of er een internationale garantie wordt gegeven op een uitspraak van de Nederlandse Belastingdienst. Er bestaan bilaterale advance pricing agreements (APA) en dan is die garantie er automatisch, maar in het merendeel van de zaken bestaat die overeenstemming niet en is er ook geen afstemming. Het gaat echter wel om dezelfde feiten. Onderdeel van een ruling is dat je niet alleen aan de Nederlandse Belastingdienst, maar ook aan andere belastingdiensten dezelfde feiten verstrekt. Dat is een voorwaarde en er bestaan dus geen twee waarheden aan weerszijden van de grens. Verder worden voor transferpricing dezelfde standaarden gebruikt. Wij werken allemaal volgens het OESO-model en daarom zouden wij dezelfde opvattingen moeten hebben over arm's-length. Als een andere belastingdienst echter meent dat het onredelijk is en besluit tot een bijheffing, dan staat dat het andere land vrij. Dat is de verantwoordelijkheid van de belastingdienst aan de andere kant van de grens.
Verschillende leden hebben vragen gesteld over het dynamisch monitoren. Dit geeft mij de gelegenheid om hier iets over te vertellen. Vroeger was de werkwijze statisch. Iemand had een schuld en als die op een gegeven moment niet inbaar meer was, hield het op. Dan verdween zo iemand uit het systeem. Dynamisch monitoren brengt met zich mee dat mensen die nog moeten betalen, in het systeem komen. De verhaalsmogelijkheden worden geautomatiseerd gevolgd, bijvoorbeeld ontwikkelingen in inkomen of in vermogen. Die worden geregistreerd en als er in de loop van de tijd verhaalsmogelijkheden ontstaan doordat iemand een baan krijgt, erft of wat dan ook, dan kan de vordering alsnog worden geactiveerd. Tussendoor wordt ervoor gezorgd dat de schuld niet verjaart.
De heer Van Dijck heeft gevraagd of dit betekent dat wij mensen vanaf nu met rust gaan laten. Op een onaardige manier gezegd betekent dit dat wij mensen juist niet meer met rust laten. Als er voldoende verhaalsmogelijkheden ontstaan, kun je alsnog worden geconfronteerd met de schuld die nog openstaat. Dat is goed voor de belastingmoraal, het is redelijk en het is met de geautomatiseerde systemen nu ook mogelijk.

De heer **Tony van Dijck** (PVV): Wil dat zeggen dat er altijd een deurwaarder bij die mensen langsgaat of is het uitgangspunt: wij hebben een vordering, wij hebben niets gezien en daarom gaan wij maar dynamisch monitoren? Of is er altijd een follow-up met dwangbevel en deurwaarder om vast te stellen dat er echt niets te halen is bij die mensen?

Staatssecretaris **Wiebes**: Naarmate je meer systemen hebt en meer zicht op verhaalsmogelijkheden, kun je meer op kantoor doen. Loon is zo'n verhaalsmogelijkheid. Als loonbeslag mogelijk is, hoef je geen deurwaarder langs te sturen. Naarmate het systeem meer gegevens bevat

en die beter worden bijgehouden, is het juist minder vaak nodig om een deurwaarder te sturen. Een deurwaarder is in die zin ook een soort last resort. Als de verhaalsmogelijkheden helder zijn, kan een aantal daarvan op kantoor worden geactiveerd. Dan is het minder nodig om de straat op te gaan en kan er meer worden gedaan. Dit betekent ook dat er met minder mensen meer kan worden binnengehaald.
De heer Van Vliet suggereert dat deurwaarders het systeem van dynamisch monitoren niet effectief vinden. Ik heb geen enquête gehouden onder deurwaarders, maar het is een feit dat de mogelijkheden op kantoor langzamerhand worden verruimd en dat het daardoor op termijn minder noodzakelijk zou kunnen zijn om op alles een deurwaarder af te sturen. Hoe daarover wordt gedacht, laat ik natuurlijk aan de deurwaarders over.

De heer **Tony van Dijck** (PVV): Ik vrees voor een virtuele werkelijkheid op kantoor. Als er een vordering is en iemand betaalt zijn schuld niet, wil dat nog niet zeggen dat er niets te verhalen valt op die persoon. Als je aan de deur gaat kijken, je ziet een Porsche voor de deur staan en een grote breedbeeldtelevisie binnen, je praat eens met de buren en noem maar op, krijg je veel meer verhaalsmogelijkheden dan je op het beeldscherm kunt waarnemen. De vraag is of wij niet in een val trappen als wij uitgaan van een virtuele werkelijkheid in plaats van feitelijk te gaan kijken hoe die mensen erbij zitten.

Staatssecretaris **Wiebes**: Ik deel de intentie van de heer Van Dijck, namelijk om op te halen waar de Belastingdienst recht op heeft. De werkelijkheid is natuurlijk precies andersom. Als wij bij iemand thuis komen en wij zien een Porsche staan, dan kan die ook van neef Gerrit zijn of van de buurman. Door koppeling van systemen weten wij precies wat de verhaalsmogelijkheden zijn. Vanaf de straat is het inkomen niet zichtbaar, maar wij kennen dat wel. Eventuele toeslagbetalingen zijn in beeld evenals de kentekens die op dat adres staan geregistreerd, en andere inkomens en bezittingen tot en met de boot inclusief het registratienummer, zijn straks zichtbaar in de systemen. Een groot deel van de dingen die ik noem, hebben wij nu al voor elkaar. Juist op kantoor kunnen de verhaalsmogelijkheden dus het beste in kaart worden gebracht en dan is het navenant minder nodig om de straat op te gaan. Loonbeslag is een van de manieren voor het verhalen van een schuld en daarvoor hoef je niet naar de deur.
Mijn stelling is dat naarmate wij de systemen beter voor elkaar hebben, de verhaalsinzichten verbeteren. Dynamisch monitoren is daar een keurig complement van. Dit leidt ertoe dat wij de verhaalsmogelijkheden die in de toekomst ontstaan, ook kunnen benutten en dat wij goed kunnen invorderen.
Zijn 200 invorderaars veel? Dat is afhankelijk van de vraag met welk gereedschap zij op pad worden gestuurd. Wij sturen hen nu met veel beter gereedschap op pad. De score van 0,6% is internationaal gezien bijzonder goed, maar die zien wij over enige tijd mogelijkerwijs nog verbeteren. Met de uitbouw van de systemen kunnen wij immers meer.
De vraag van mevrouw Neppérus ligt in het verlengde hiervan, maar als ik het goed interpreteer behelst die precies het omgekeerde, namelijk: als wij het zo goed weten, wanneer is een schuld dan nog oninbaar? Het is droevig, maar uiteindelijk komt aan ieder leven een einde en dan valt er op een gegeven ogenblik niets meer te innen. Bij faillissementen kan dit ook voorkomen. In principe is het in de reguliere gevallen van belastingplichtigen die ooit op een later moment nog verhaalsmogelijkheden zien ontstaan, mogelijk om via dynamisch monitoren alsnog tot inning over te gaan. Dit neemt niet weg dat er natuurlijk altijd gevallen zullen zijn waarin dit ondenkbaar is. Als iemand achter de horizon is verdwenen, wij totaal niet meer weten waar hij is en hij al tien jaar weg is, wordt het op een

gegeven ogenblik een beetje potsierlijk. Dat is de reden dat er altijd nog wel een postje oninbaar zal zijn, helaas.

Mevrouw **Neppérus** (VVD): Ik wordt geprikkeld door de woorden «als iemand achter de horizon is verdwenen». Als wij geen signalen hebben dat iemand is overleden, maar hij is wel verdwenen, zijn er dan mogelijkheden om, ook in internationaal verband, achter zijn verblijfplaats te komen? Zo niet, dan zou dit wel een gemakkelijke route kunnen zijn. Ik neem aan dat er dan met andere landen wordt samengewerkt en dat met gemeenten wordt overlegd of betrokkene nog ergens staat ingeschreven of mogelijk is verhuisd.

Staatssecretaris **Wiebes**: Dan moet ik de mensen die nu achter de horizon willen verdwijnen, teleurstellen. Ik krijg ingefluisterd dat dit een verkeerd voorbeeld was en dat het precies zo is als mevrouw Neppérus zegt. Achter de horizon is nog daaraan toe, maar kom je weer voor de horizon, dan sta je in het systeem. Mijn excuses voor het verkeerde antwoord. Zo krimpen de mogelijkheden om van je belastingschuld af te komen steeds verder, zelfs tijdens dit algemeen overleg.
De heer Groot sprak over de rechtsbescherming van de belastingplichtige. De Belastingdienst is een machtige jongen en de belastingplichtige verdient rechtsbescherming tegen deze machtige jongen. De interne bezwaarprocedures blijven bestaan. In eerste instantie is het natuurlijk ook de bedoeling dat de belastingplichtige er met de Belastingdienst uitkomt. De onafhankelijke rechter is een toevoeging, een extra. Sommige mensen zullen zeggen dat het toch wel ongelijk armpje drukken is met de Belastingdienst, hoe eerlijk die zijn werk ook probeert te doen. Dan is de onafhankelijkheid van de rechter wel een extra in de rechtsbescherming die wordt geboden.

De heer **Groot** (PvdA): Ik begrijp nu dat je gewoon bezwaar kunt maken bij de Belastingdienst als je een betalingsregeling krijgt opgelegd. Pas als dat niets oplevert, kun je altijd nog naar de rechter.

Staatssecretaris **Wiebes**: Ja. De rechtsbescherming wordt zeker niet minder. Waar je vroeger naar de directeur ging, is er nu een bezwaar- en beroepsmogelijkheid, maar bovendien is er nog de onafhankelijke rechter, juist omdat wij machtige jongens moeten omzwachtelen met enige garanties.

De heer **Groot** (PvdA): Dat stelt gerust, maar dit staat niet als zodanig in de brief.

Staatssecretaris **Wiebes**: Dat is treurig, want de heer Groot en ik vinden dit een belangrijk punt. Ik zal proberen om dit meer uit te dragen. Deze maatregel mag geen onneembare drempel voor wat dan ook opwerpen. Ik hoop dat ik de heer Groot heb gerustgesteld.
Er is gevraagd naar de opmerking «waar mogelijk en passend». Deze verandering van de rechtsbescherming geldt nu voor uitstel en kwijtschelding, maar er is natuurlijk altijd een zoektocht gaande naar andere terreinen waarop dit ook zou kunnen, maar dan alleen «waar mogelijk en passend».
Ik dank de heer Groot voor zijn vragen over de aangifte 2014. Tot nu toe hebben wij de indruk dat het is gelukt om iedereen die voor 15 april aangifte heeft gedaan, op tijd de definitieve uitslag te geven. Ongetwijfeld zal nu iemand mij gaan bellen die weet van een geval waarin dit niet is gelukt. In de massaliteit waarmee de Belastingdienst nadenkt over dit soort zaken, is dit echter goed verlopen.
De Starbucksvraag ligt niet helemaal in mijn handen. Ik heb van de Europese Commissie begrepen dat er meer tijd nodig is. Dat is goed

nieuws. Dat is ook een compliment aan het adres van de Commissie. Wij hebben ons wel eens zorgen gemaakt over de mogelijkheid dat oordelen te snel worden gegeven of te politiek worden. Het feit dat de Commissie de tijd neemt om de verkregen gegevens goed te bestuderen, ze inhoudelijk te bekijken en niet overhaast tot een oordeel te komen, is te prijzen. Ik heb vertrouwen in de uiteindelijke uitkomst. Ik heb hiermee ook een bevestiging van mijn vertrouwen in de degelijkheid waarmee de Commissie dit aanpakt. Hier moeten wij het voorlopig even mee doen.
De heer Ronnes sprak over de voorlopige aangifte. Hij noemt in zijn betoog de reden waarom wij dit moeten doen. Hij wijst erop dat er mensen zijn die nog nabetalen over vorige jaren. Wij – het parlement en de regering – hebben met elkaar afgesproken dat wij niet meer willen dat het zo uit elkaar loopt. Er zit een zeker gat tussen de belasting die mensen gedurende het jaar afdragen en de belasting die zij uiteindelijk verschuldigd zijn. Dat gat willen wij zo klein mogelijk maken. In 2014 was een en ander zo complex dat de Belastingdienst de gegevens niet meer in de systemen kon verwerken. Daardoor groeide het verschil tussen de belasting die gedurende het jaar werd geïnd en de belasting die uiteindelijk verschuldigd was. Met de werkwijze van 2015 hebben wij een stap gezet om dat verschil te verkleinen. Het is ongelukkig als mensen grote bedragen terugkrijgen, want dan hebben zij gedurende het jaar kennelijk te veel betaald, maar het is ook ongelukkig als zij grote bedragen moeten nabetalen, want dat kan als een verrassing komen. Om een einde te maken aan die praktijk, hebben wij nu die stap gezet. De zorg die de heer Ronnes uitsprak, is precies de reden waarom wij dit gaan doen. Dit is uitvoerig met de Kamer gewisseld. Dit was een wens van de Kamer, maar ook van de Belastingdienst. Nu wij dit weer een stapje beter doen, mogen wij daar trots op zijn.
Bij de behandeling van het Belastingplan hebben wij uitvoerig gesproken over de overlap waardoor mensen nu een bedrag moeten betalen waar zij misschien niet op hebben gerekend. Dit zullen wij met enige coulance tegemoet treden. Daarom is voor een zeer brede groep een vrij ruim uitstel geregeld; dat is nog niet in deze vorm voorgekomen. Op het late tijdstip van de behandeling – het was twee uur 's nachts, naar ik meen – bleken wij dit allemaal redelijk te vinden. De Belastingdienst doet het dus zo voor deze groep, juist om te voorkomen dat dit in de toekomst steeds doorkabbelt.

De heer **Ronnes** (CDA): Ik begrijp het betoog van de Staatssecretaris. Er is echter een groep, bijvoorbeeld de mensen met een klein pensioen, die voor een onverwachte situatie is komen te staan. Heb ik goed begrepen dat de Belastingdienst naast de standaardregeling die nu is getroffen, ook nog met een zekere coulance zoekt naar een oplossing? Is die coulance de generieke regeling of is er nog een andere vorm van coulance als het echt niet anders kan?

Staatssecretaris **Wiebes**: De coulance is de regeling. Uiteraard zijn er mensen die op de een of andere manier in de problemen kunnen komen doordat de Belastingdienst vorderingen op hen heeft die zij op dat moment niet kunnen betalen. Daarvan bestaat een hele praktijk; daar hebben wij zojuist ook over gesproken. Een enkeling zou daarin kunnen vervallen. Wij hebben geprobeerd dit op te lossen met een generiek uitstel dat een ruimer bereik heeft dan de doelgroep waarop die maatregel is gericht. De doelgroep heeft daar weinig aan, maar wij hebben die ruimte wel uitdrukkelijk geboden. Daardoor ontstaat er een vrij lange periode waarin mensen kunnen terugbetalen. Wij vonden dit toen, 's nachts om 02.00 uur, afdoende na een lang proces van weging van de vraag hoe wij deze mensen recht konden doen. Die nabetaling is niet de schuld van die mensen, maar ook niet van de Belastingdienst. Wij hebben het als politici eventjes wat ingewikkeld gemaakt en dat was niet meteen in de systemen

te verwerken. Nu hebben wij op deze manier geprobeerd mensen wat lucht te geven om daaraan te kunnen voldoen. Zij zijn die belasting natuurlijk verschuldigd omdat zij die gedurende het jaar te weinig hebben betaald, maar daarbij past toch de coulance die wij hebben geboden.

De heer **Bashir** (SP): Ik ben het ermee eens dat het parlement en de regering met elkaar hebben afgesproken dat mensen op tijd hun recht moeten krijgen en niet te laat of te vroeg. Het probleem is nu echter dat mensen worden geconfronteerd met het feit dat zij drie keer moeten betalen: een naheffing, de aanslag over 2014 en opeens ook nog de voorlopige aanslag 2015. Dat was onverwacht en dat heeft geleid tot veel klachten en brieven aan de Kamer maar ook aan de Belastingdienst. Dit had voorkomen kunnen worden als de Belastingdienst de mensen van tevoren had geïnformeerd zodat zij wisten waar zij aan toe waren. Is de Staatssecretaris het hiermee eens? Is hij bereid te zoeken naar een mogelijkheid om het in de toekomst beter te doen zodat mensen van tevoren weten wat zij kunnen verwachten?

Staatssecretaris **Wiebes**: Naast mij wordt gefluisterd dat het op de Wijzigingswijzer stond, maar de heer Bashir en ik kijken elkaar nu oprecht aan, want ik neem aan dat hij, net als ik, dit jaar vergeten is om op de Wijzigingswijzer te kijken. Dit antwoord laat ik dus voor wat het waard is. De voorlopige aanslag 2015 mag in termijnen worden betaald. Alleen de eerste termijn kan dus onverwacht zijn. Dit past allemaal in het streven om verrassingen te voorkomen en ervoor te zorgen dat de belasting die gedurende het jaar wordt geheven, in de pas loopt met de belasting die uiteindelijk moet worden afgedragen. Dat is wat wij willen bereiken, juist om verrassingen te voorkomen. Dus als wij de systemen beter maken, worden mensen steeds minder vaak verrast.
De heer Ronnes heeft verder gesproken over de strafbaarstelling van de onjuiste voorlopige aangifte. Hij heeft een aantal voorbeelden gegeven en daarover vragen gesteld. Een van die vragen is of de belastingplichtige die een aftrekpost van € 5.000 verwacht maar voor de zekerheid € 3.000 opvoert, strafbaar is. Het is een grappig voorbeeld, want het gaat over iemand die iets in zijn eigen nadeel doet. De veiligheidsmarge die deze persoon heeft ingebouwd, is niet strafbaar. Dan moet het gaan om meer groteske afwijkingen. Dit is echt geen reden voor strafbaarstelling.
Een andere vraag is of een ondernemer met een wisselend inkomen steeds een nieuwe voorlopige aangifte moet indienen. Nee, dat is in de regel niet gebruikelijk. Dit zijn extreme interpretaties van wat er aan de hand is.
Met de stroomlijning proberen wij te voorkomen dat mensen na één wijziging acht brieven krijgen van de Belastingdienst. Het is waar dat wij een heel brievencircus hebben gemaakt van onze Belastingdienst. Op één wijziging volgen er veranderingen op het terrein van de toeslagen en de invordering en daarna kunnen er een hoop brieven ronddwarrelen. Om daar voor mezelf een beeld van te vormen, heb ik voor de aardigheid gekeken welke brieven mensen op de mat kunnen krijgen als zij met toeslagen en invordering te maken hebben. Dat is een baaierd van verschillende brieven per toeslag en dan hebben wij alleen nog maar de toeslagen gehad en niet de belastingen. Wij moeten toe naar minder brieven en dat kan dankzij de stroomlijning. Het voorbeeld van acht brieven zouden wij moeten reconstrueren; ik kan daar niet zomaar antwoord op geven. Ik ben echter niet verbaasd over dat getal. Ik ben wel blij met de verontwaardigde nieuwsgierigheid van de heer Ronnes, want wij moeten nu echt van die praktijk af. Dat vinden wij allen hier achter de tafel. Je zou over één geval niet acht brieven hoeven te ontvangen. Wij moeten dat sowieso digitaliseren, maar door de stroomlijning wordt het minder en minder en straks wordt het ook nog digitaal.

De heer Ronnes heeft gevraagd of het klopt dat je voor de inkomstenbelasting een ander inkomen kan schatten dan voor de toeslagen. Dat is helaas waar, want het zijn in die zin gescheiden systemen.
Dan kom ik bij het onderwerp van de coulanceperiode.

De **voorzitter**: Mijnheer Ronnes, hebt u nog een casus?

De heer **Ronnes** (CDA): Nee, maar nog wel een vraag. Acht de Staatssecretaris het wenselijk dat het inkomen voor de inkomstenbelasting kan afwijken van dat voor de toeslagen? Met andere woorden: zou het mogelijk zijn om van één inkomen uit te gaan?

Staatssecretaris **Wiebes**: Dat zouden wij wel willen. Het is een heel begrijpelijke wens dat het ene systeem aan het andere vertelt dat er een nieuw getal is, maar zo ver is het nog niet. Wij zullen zien wat de toekomst brengt, want wij zijn natuurlijk bezig om de systemen steeds meer aan elkaar te koppelen en de gegevens uit te wisselen. Ik kan dit voor nu niet beloven, maar op termijn moeten wij steeds meer van dit soort dingen inbouwen. Je kunt immers niet tegelijkertijd het ene en het andere inkomen hebben; er is maar één getal juist.
Dan kom ik bij de categorie schrijnende gevallen. Zoals voor veel schrijnende gevallen geldt, kloppen de gegevens niet altijd. Als iemand tien jaar lang nooit te laat is met belasting betalen en hij betaalt één dag te laat, dan geldt daarvoor een coulanceperiode die echt langer is dan één dag. Dan komt er geen boete van € 500 op de mat. Mogelijk heeft de klager de periode die hij te laat was verkeerd geschat of was de boete uiteindelijk voor iets anders bedoeld. Ik kan dit nu niet nagaan, maar dit is een te strak voorbeeld. Zo onmaatschappelijk werkt de Belastingdienst niet.
Een ander voorbeeld heeft betrekking op een ondernemer die tot de ontdekking komt dat hij een verkeerd btw-percentage heeft gebruikt en dat netjes meldt aan de Belastingdienst. Als iemand het zelf corrigeert, is er natuurlijk sowieso al minder vaak iets aan de hand, maar die boete geldt alleen als het gaat om nabetalingen van bedragen boven € 80.000 of iets dergelijks. Als iemand een verkeerd btw-percentage invult, dat te laat meldt en het gaat om grote bedragen, dan kan dat een boete opleveren, maar het moet dan wel om heel grote bedragen gaan. Het geval dat de heer Ronnes noemt, geeft daar mijns inziens niet direct aanleiding toe.

De heer **Ronnes** (CDA): De casus komt uit de agrarische sector waar sprake is van hoge omzetten doordat het om grote aantallen dieren gaat. Je ziet dat dit in de praktijk kan voorkomen en de scheidslijn tussen goede en kwade trouw ligt dan heel strak.

Staatssecretaris **Wiebes**: Ik kan dit moeilijk omrekenen in aantallen dieren, maar het moet wel gaan om alleen al een btw-achterstand van € 80.000. Als dat de btw is en ik majeureer dat naar het bedrag waarop het betrekking heeft, kan ik mij niet voorstellen dat die dieren überhaupt in één wei passen. Ik weet niet of het een klein voorbeeld is. Bij dit soort boetes gaat het onherroepelijk om grotere gevallen. Dit is in die zin een compliment aan de ondernemer dat hij er een groot bedrijf van heeft weten te maken.
Dan de interessante vraag naar de verhouding tussen de verschillende boetes. Dat is een leerveld en daarover is ook het een en ander gewisseld tussen het kabinet en de Kamer. Ik verwijs naar een brief van mijn ambtsvoorganger van december 2013. De wijze woorden die hij daarin heeft opgetekend, zeg ik hem niet zomaar na. Ik denk dat ik de heer Ronnes het beste bedien als ik hem naar die stukken verwijs.
De heer Van Dijck is van mening dat er bij toeslagen milder wordt opgetreden dan op het terrein van de Belastingdienst. Dat verschil

verdwijnt. Dat gebeurt niet door van mild helemaal over te gaan naar streng, maar door beide naar elkaar toe te brengen. Een aantal van deze verschillen is moeilijk uit te leggen en met de stroomlijning worden dit soort dingen meer gelijk.
De heer Van Dijck vraagt vervolgens waarom een half miljoen mensen opeens een voorlopige aanslag krijgen. Dat waren de mensen die anders zouden moeten nabetalen of een groot bedrag zouden terugkrijgen. In ons streven om bij meer mensen gedurende het jaar het juiste bedrag in te houden, krijgen meer mensen zo'n aanslag en ontstaat voor meer mensen de situatie dat zij niet meer hoeven na te betalen of dat zij geen hoge bedragen meer zullen terugkrijgen.

De heer **Groot** (PvdA): Is het een idee om de extra belastingopbrengsten die daarmee dit jaar zijn gemoeid, te verrekenen met de derving die daarvan volgend jaar het gevolg zal zijn?

Staatssecretaris **Wiebes**: Ik vind dit een goede begrotingstechnische vraag. Ik kom er straks op terug.

De heer **Tony van Dijck** (PVV): Vorig jaar was het systeem door de inkomensafhankelijke algemene heffingskorting zo complex geworden dat mensen een naheffing krijgen over 2014. Je zou denken dat de systemen in 2015 zodanig zijn dat dit in de maandelijkse reguliere belastingbetaling wordt meegenomen. Waarom krijgen zij dan nu een voorlopige aanslag? Zijn dat mensen die normaal geen belasting betaalden en nu opeens worden geconfronteerd met een aanslag? Anders kan ik het niet verklaren.

Staatssecretaris **Wiebes**: Dat geldt voor mensen die volledig in de loonheffing zitten, maar het gaat hier bij uitstek om mensen die niet volledig in de loonheffing zitten. Ook voor die mensen willen wij het gelijk laten lopen. Dat doe je niet door het op hun loon in te houden, maar door hen gedurende het jaar gespreid te laten betalen. Daarmee wordt het verschil kleiner.

De heer **Tony van Dijck** (PVV): Dat zijn dan met name gepensioneerden.

Staatssecretaris **Wiebes**: Of zzp'ers of mensen met meerdere inkomens en noem maar op.
De heer Van Dijck heeft gevraagd naar de mogelijkheden om iemand tot betaling aan te zetten als hij een belastingschuld heeft. Loopt betrokkene dan alleen aan tegen de inning van de Belastingdienst of zijn er meer mogelijkheden om hem tot betalen aan te zetten? Hij heeft gesproken over het intrekken van paspoorten of het afpakken van vergunningen. Dat zijn geen dingen die de Belastingdienst zomaar doet, maar er zijn wel veel van dergelijke mogelijkheden. Het is niet aan de Belastingdienst om iemands paspoort af te pakken, maar de Belastingdienst kan een verzoek doen aan het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en dan kan een paspoort worden ingetrokken. Het is ook niet aan de Belastingdienst om een vergunning af te pakken of te weigeren, maar die mogelijkheid staat wel in de voorwaarden van veel vergunningverleners. Daardoor kan iemand bij grote belastingschulden zijn vergunning kwijtraken. Zo zijn er buiten de inning door de Belastingdienst allerlei mogelijkheden om mensen tot betalen aan te zetten.
De concrete vraag van de heer Bashir is of ETPM heeft geleid tot het wegbezuinigen van mensen. Hebben wij misschien te weinig mensen nu ETPM niet doorgaat? Het is mij niet bekend dat mensen zijn wegbezuinigd met het oog op ETPM. Er was en is een systeem dat zou worden vervangen door een ander systeem. Dat is niet doorgegaan, maar de functie bestaat nog. Ik kan dus ook geen gevolgen benoemen voor de Rijksincasso. Wel kunnen wij straks met minder mensen meer doen, maar

dit loopt daar niet op vooruit en er is geen samenhang tussen beide. Ik hoop dat dit een geruststelling is voor de heer Bashir. Ik zal nog nagaan of er sprake is van wegbezuinigen. Misschien is het wel gebeurd en geef ik nu het verkeerde antwoord. Dan laat ik dat alsnog weten.
Tot slot is nog gevraagd naar de mogelijkheid om op papier aangifte te doen en brieven te schrijven. Naar mijn mening kan dit onderwerp worden besproken in het overleg over het wetsvoorstel met betrekking tot het elektronisch berichtenverkeer. De Kamer heeft kortgeleden haar inbreng geleverd en daarin worden deze vragen ook gesteld. Ik stel voor dat wij de procedure volgen. De leden krijgen dan nu niet een snel, kort antwoord, maar te zijner tijd een degelijk antwoord op papier. Zij kunnen zich daarop beraden en dan kunnen wij een debat voeren op de tijd en de plaats die daarvoor worden uitgezocht. Wij kunnen dan uitgebreider over dit onderwerp spreken.
Voorzitter. Ik ben door de onderwerpen heen

De heer **Van Vliet** (Van Vliet): Ik heb in ieder geval het antwoord op één vraag niet gehoord, namelijk of er oninbare bedragen, drempels of plafonds zijn. Staatssecretaris Weekers heeft daarover nooit ultieme duidelijkheid gegeven en daarover blijven berichten binnendruppelen. Het is voor mij een principiële kwestie. Als de Staatssecretaris dadelijk zegt dat die bedragen niet bestaan en dat alles wordt geïnd wat moet worden geïnd, liegen de ambtenaren die mij daarover e-mails sturen. Het antwoord dat de Staatssecretaris nu geeft, is dus echt belangrijk.

Staatssecretaris **Wiebes**: Als het zo belangrijk is, wil ik de vraag graag ietsje preciezer horen. Het ging nu erg snel, de omzwachteling was uitvoerig en de waarschuwingen waren ferm, en daarom hoor ik graag de precieze vraag.

De heer **Van Vliet** (Van Vliet): Fair enough! Op een precieze vraag kan ook een precies antwoord komen. Eerder bereikten mij geluiden, ook van de zijde van de Staatssecretaris, dat het doel van de Belastingdienst is om zo veel mogelijk van de verschuldigde belastingen te innen. Wij maken de tax gap zo klein mogelijk, heeft hij gezegd, en wij besteden onze tijd en capaciteit liever aan grote opbrengsten dan aan kleine. Dat lijkt mij een raar uitgangspunt, want dat schept rechtsongelijkheid. Mijn vraag is heel precies: is er binnen de Belastingdienst beleid dat expliciet zegt dat iets boven of onder een bepaalde grens niet de moeite waard is om te innen en dat daar dus ook geen innings- en invorderingscapaciteit op wordt losgelaten?

Staatssecretaris **Wiebes**: Die grens ken ik niet. Dat is niet het beleid. Klein en groot worden geïnd. Dat is onderdeel van het massale proces en van de normale procedures. Als er een probleem ontstaat en er wordt overgegaan tot invordering, zal de afdeling invordering met meer sirenes en zwaailichten afgaan op de gevallen waarin met groter gemak meer kan worden binnen gehaald. In de reguliere processen is er echter geen beleid dat kleinere vorderingen of vorderingen beneden een bepaalde grens met rust worden gelaten en daarboven niet. Dat beleid bestaat niet. Overigens moet ik erbij zeggen dat het, als een dergelijk beleid zou hebben bestaan, bijzonder onverstandig van de heer Van Vliet zou zijn geweest om daarnaar te vragen, want dat leidt natuurlijk tot uitlokking. In dit geval antwoord ik graag met nee.

De heer **Van Vliet** (Van Vliet): Het is mijn plicht als parlementariër om hiernaar te vragen, want als het antwoord ja was geweest, had ik alles uit de kast gehaald om dit beleid te stoppen. Dat was mijn bedoeling.

Staatssecretaris **Wiebes**: Ik ben de heer Groot nog een antwoord schuldig. Zijn vraag komt neer op een begrotingsschuif. Er is ook nog een andere begrotingsschuif: door de voorlopige aangifte 2015 beter te laten aansluiten, is er een schuif de andere kant op en die lijkt numeriek gezien ongeveer even groot. Wij hebben het generieke uitstel en de voorlopige aangifte en die zijn ongeveer even groot.

De heer **Bashir** (SP): Voorzitter. Een aantal van mijn vragen is niet beantwoord. Ik heb gevraagd naar de ontwikkeling bij de deurwaarders in de afgelopen jaren en van het aantal dossiers dat zij moeten afhandelen. Verder heb ik gevraagd of zij hebben meegedacht over de nieuwe systematiek. Zij hebben aangeven dat het nieuwe systeem zal leiden tot oninbaar lijden.
Ik heb ook gevraagd naar het verschil in mildheid bij de invordering in het kader van toeslagen en andere belastingen. Wat betekent dit voor het invorderingsregime?
Tot slot heb ik gesproken over de gang naar de rechter. Mensen zouden niet per se naar de rechter moeten gaan om hun recht te halen; zij zouden hun zaken bij de Belastingdienst moeten kunnen afhandelen.

Staatssecretaris **Wiebes**: Hier wreekt zich dat de heer Bashir een aantal belangrijke vragen stelt die ook door zijn collega's zijn gesteld. De vraag over de rechter was al door de heer Groot gesteld en ik heb daarop geantwoord. Ik heb echter verzuimd daarbij te verwijzen naar de vraag van de heer Bashir.
De vraag naar de mildheid is beantwoord in het antwoord op een vraag van de heer Van Dijck, maar ook daarbij heb ik de heer Bashir onrecht gedaan door deze belangrijke vraag niet aan hem toe te schrijven.
Over de deurwaarders heb ik gezegd dat wij in de toekomst mogelijkerwijs in staat zijn om meer binnen te halen met minder mensen. Vooralsnog wordt het aantal deurwaarders als ruwweg constant ingeschat. Als dat niet het geval is, zal de Kamer dat nog horen. De ontwikkeling van het aantal dossiers heb ik niet paraat. Als de heer Bashir dat toch wil weten, zal ik dit uitzoeken en dan laat ik het de Kamer weten.

De heer **Bashir** (SP): Daarmee zegt de Staatssecretaris niets toe. Hij heeft de deurwaarders dus nog niet helemaal overtuigd. Op die vraag is hij nog niet ingegaan.

Staatssecretaris **Wiebes**: Ik heb gezegd dat ik niet in hun hoofd kan kijken. Voor de staart van de invordering zullen de deurwaarders mogelijkerwijs wel blijven bestaan. De Belastingdienst is er echter niet om deurwaarders in dienst te hebben. Wij moeten de ontwikkelingen toejuichen. Het is mooi dat wij over meer gegevens beschikken en dat wij diegenen die belasting moeten betalen maar dat te traag doen of onwillig zijn, met meer middelen achterna kunnen zitten doordat wij een beter overzicht hebben. Wij hebben meer mogelijkheden om ook na verloop van tijd nieuwe verhaalsmogelijkheden te benutten. Dat zijn allemaal verbeteringen en die moeten wij niet zien als risico's of verslechteringen. Ik heb tegen alle medewerkers van de Belastingdienst gezegd dat er een grote ontwikkeling komt in het type werk, maar een professional met beter gereedschap wordt een betere professional.

De **voorzitter**: Hiermee zijn wij gekomen aan het einde van het antwoord van de Staatssecretaris in eerste termijn. Wij gaan direct over naar de tweede termijn.

De heer **Van Vliet** (Van Vliet): Voorzitter. Ik ben blij met de heldere opmerking van de Staatssecretaris dat er geen inningsdrempels bestaan en dat daar geen beleid voor is. Ik heb die vraag niet gesteld om

vervelend te doen. Het is echter mijn plicht als parlementariër om de Staatssecretaris dynamisch te monitoren. Ik zal dit blijven doen.
Er is nog een puntje blijven liggen, namelijk mijn vraag over de Algemene wet inzake rijkbelastingen. Zijn daar knelpunten? Wordt er op het Ministerie van Financiën of bij de Belastingdienst nagedacht over de vraag of daar iets moet worden opgepoetst?

Mevrouw **Neppérus** (VVD): Voorzitter. Ik dank de Staatssecretaris voor zijn antwoorden. Dit geldt ook voor zijn antwoord in tweede instantie op mijn vraag over mensen die achter de horizon dreigen te verdwijnen. Ik blijf het zeggen: de invordering is een belangrijk onderdeel van de belastingheffing en verdient daarom alle aandacht. Heffen is mooi, maar innen hoort daar echt bij.

De heer **Groot** (PvdA): Voorzitter. Ik sluit mij aan bij de opmerking van de heer Van Vliet over het dynamisch monitoren. Dat is voor vandaag voldoende. Ik dank de Staatssecretaris voor de heldere beantwoording van onze vragen.

De heer **Ronnes** (CDA): Voorzitter. Ook ik dank de Staatssecretaris voor de heldere antwoorden. Deze onderwerpen leven bij de inwoners van en bedrijven in Nederland. Ik ben benieuwd of de koppeling tussen toeslagen en belastingen om zodoende tot één inkomensregistratie te komen, in de toekomst zal lukken.
De voorbeelden die ik heb gegeven, zijn praktijkvoorbeelden. Ik zal met het antwoord van de Staatssecretaris in mijn achterhoofd nog eens goed naar die gevallen kijken. Als ik denk dat er een «disconnect» is met hetgeen de Staatssecretaris heeft gezegd, zal ik daarvan gewag maken.

De heer **Tony van Dijck** (PVV): Voorzitter. Ik dank de Staatssecretaris voor zijn antwoorden.
Hij heeft niet veel gezegd over de harmonisatie. Wanneer zal die plaatsvinden? Wat is de marsroute? Worden het CJIB en de gerechtsdeurwaarders ook betrokken bij dat traject? Kamerbreed is er overeenstemming dat dit een goede zaak is en dat het snel moet gebeuren. Hoe nu verder?
In antwoord op een vraag over het boetebeleid verwijst de Staatssecretaris naar de brief van de heer Weekers van december 2013. Ik neem aan dat in die brief het boetebeleid van de Belastingdienst uitgebreid wordt weergegeven. Ik kreeg laatst een e-mail van iemand die zijn motorrijtuigenbelasting twee dagen te laat betaalde en uit het niets 100% boete kreeg. Het ging maar om € 150, maar omdat hij te laat betaalde, werd het zonder aankondiging opeens € 300. Het gaat dan niet om grote bedragen, maar mensen die al in de problemen zitten, worden nog verder in de problemen gedrukt door het stringente boetebeleid van de Belastingdienst. Ik heb niets tegen boetes, maar onaangekondigd boetes opleggen van 100% vindt zelfs de PVV onredelijk en onbillijk.
Ik maak mij zorgen over criminelen met dikke auto's, dikke huizen en dikke boten. Zij zijn niet gek. Natuurlijk staat die auto op naam van een neefje en de boot op naam van de schoonmoeder. Als de deurwaarder daar gaat kijken en met de buurman praat die zegt dat die crimineel dag in dag uit in die Porsche rijdt, moet de Belastingdienst daar iets mee kunnen doen. De algemene publieke opinie is dat er veel harder moet worden opgetreden. Ik onderschrijf dat. De mensen met een vaste baan betalen zich scheel aan de belastingen want dat is allemaal geautomatiseerd. De vrije jongens die moeilijk te pakken zijn, komen weg met hun gedrag. Hoe meer er geautomatiseerd wordt gedaan en hoe minder deurwaarders erop afgaan, hoe meer de belastingmoraal wordt ondermijnd.

De heer **Bashir** (SP): Voorzitter. De Staatssecretaris zegt dat hij mijn vragen heeft beantwoord, maar voor mij blijft er nog veel onduidelijk. Dit geldt bijvoorbeeld voor de harmonisatie. Hoe gaat die eruit zien? Wat betekent die concreet voor de mensen in ons land en voor de moderniseringsslag die de Staatssecretaris wil maken? Ik wacht de voorstellen van de Staatssecretaris af.
Hetzelfde geldt voor het elektronisch berichtenverkeer. Ik heb daar nog veel vragen over. Ik maak mij vooral zorgen over de positie van ouderen. Ik sluit mij aan bij de opmerkingen die zijn gemaakt over de deurwaarders. Je kunt geen goed invorderingsregime voeren zonder deurwaarders die langs de deuren gaan en met deurwaarders die hun werk alleen op kantoor doen. Daarom moeten de deurwaarders ook worden gehoord. Zij staan met hun voeten in de modder en weten waar het over gaat. Het is van belang voor de Staatssecretaris en de Belastingdienst om te kijken naar hun voorstellen, want een deurwaarder die langs de deur gaat en geld ophaalt voor de Belastingdienst, verdient zichzelf tien keer terug.

Staatssecretaris **Wiebes**: Voorzitter. Ik begin aan het einde, dan weet ik zeker dat de heer Bashir niet aan de staart van de beantwoording zit. Hij houdt een pleidooi voor de deurwaarder. Ook de heer Van Dijck heeft dat gedaan. Een buurtonderzoek naar de Porsche is bijna FIOD-werk. Als ik hier in het publiek zat, zou ik denken dat de afschaffing van de deurwaarder is aangekondigd. Dat is niet het geval. Wij zijn andere dingen aan het verbeteren en daarmee verslechteren wij de positie van de deurwaarder niet en komen wij ook niet aan het aantal deurwaarders. Misschien moeten wij erkennen dat er gevallen zijn die je vanaf kantoor kunt doen en gevallen waarbij dat minder gemakkelijk is. Als het heel erg is, stapt de FIOD erop af.
Dat de heer Bashir vragen blijft houden, ook over de nieuwe werkwijze van de Belastingdienst, is volkomen terecht. Hij moet die vragen regelmatig stellen met het oog op zijn controlerol. Wij moeten dit ook goed in de gaten houden, want de Belastingdienst gaat een geweldige verandering doormaken. Het is goed dat daar aandacht voor is, ook in het parlement. Ik begrijp zijn vragen en ik denk dat het onze plicht is om daar met enige regelmaat op terug te komen.
De heer Van Dijck heeft gevraagd naar de timing van het stroomlijningsverhaal. Daarvoor moeten wij nog een systeemslag maken. De inningssystemen moeten eerst robuust worden gemaakt en dan kan dit stapsgewijs worden ingevoerd. Ik durf daar geen termijn voor te geven.
De heer Van Vliet roerde nog weer andere ambities aan. Hij vraagt welke ambities er nog zijn op het terrein van de belastingen. In het wetsvoorstel tot vereenvoudiging van het formeel verkeer Belastingdienst staat een aantal ambities en sommige daarvan lopen parallel met de nieuwe werkwijze. Nu de massale processen flink zijn gestandaardiseerd en niet iedereen de aandacht krijgt die hij verdient – zowel in positieve als in negatieve zin – worden sommige mensen te veel lastig gevallen. Dat zijn mensen die keurig hun belasting betalen en doen wat zij moeten doen, maar zij krijgen wel die acht brieven waar de heer Ronnes over sprak. Wij kunnen sommige mensen dus minder lastigvallen en meer met rust laten. Daarnaast zijn er belastingplichtigen die meer aandacht nodig hebben en soms een beetje hulp. Tot slot zijn er een paar waar wij de deurwaarder of de FIOD op af moeten sturen. Sterker differentiëren en meer op basis van data-analyse naar risico's kijken, zijn wensen die wij langzamerhand moeten verkennen. Wij hebben daarmee een begin gemaakt met de operatie bij de Belastingdienst.

De heer **Van Vliet** (Van Vliet): Ik dank de Staatssecretaris voor dit uitgebreide antwoord, maar mijn vraag had specifiek betrekking op de Awir. Is er sprake van knelpunten bij de aansluiting op de Algemene wet bestuursrecht of de reikwijdte van artikel 67? Is er een noodzaak voor

Financiën of de Belastingdienst om daarmee aan de slag te gaan of blijft het voorlopig zoals wij het nu kennen? Het gaat mij dan echt om het formele belastingrecht.

Staatssecretaris **Wiebes**: Ik kan mij een hoop ambities en knelpunten voorstellen, maar dit staat niet hoog op mijn lijst, al is de werklijst behoorlijk lang.

De **voorzitter**: Hiermee komen wij aan het einde van dit algemeen overleg. Ik dank de Staatssecretaris en de ambtenaren van het Ministerie van Financiën en de Belastingdienst, de Kamerleden en de mensen op de publieke tribune.

Sluiting 15.40 uur.